

ΕΚΛΟΓΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ 2014

ΔΕΣΜΕΥΣΗ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ

Η έκθεση της ΕΕ ενάντια στην διαφθορά κατέδειξε την ύπαρξη ενός συνεχιζόμενου προβλήματος ανάμεσα στα 28 κράτη μέλη της ΕΕ και την ανάγκη για επείγουσα δράση.

Καθ' όλη την διάρκεια της θητείας του επόμενου Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (2014-2019) το κόμμα/άτομο δεσμεύεται για την καταπολέμηση της διαφθοράς και την προώθηση της διαφάνειας, την υπευθυνότητα και την ακεραιότητα στα ευρωπαϊκά όργανα, ιδρύματα, πολιτικές και τη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Συγκεκριμένα, διασφαλίζεται ότι οι ευρωβουλευτές θα εργάζονται σε διαβούλευση με την κοινωνία των πολιτών και άλλους φορείς για την επίτευξη των ακόλουθων στόχων:

Η διακυβέρνηση και η νομοπαρασκευαστική διαδικασία στους ευρωπαϊκούς θεσμούς να καταστεί πρότυπο διαφάνειας, ευθύνης και ακεραιότητας και να τεθούν τα ψηλότερα διεθνή κριτήρια σε αυτό τον τομέα. Οι ευρωβουλευτές δεσμεύονται να τηρούν το γράμμα και το πνεύμα του Κώδικα Δεοντολογίας που ισχύει για τους ευρωβουλευτές και θα δημοσιεύουν ένα "νομοθετικό αποτύπωμα" το οποίο θα συνοδεύει κάθε έκθεση για την οποία οι ευρωβουλευτές θα είναι υπεύθυνοι για την σύνταξη της κατά την διάρκεια της θητείας τους στο Ευρωκοινοβούλιο.

2. Η ΕΕ θα προωθήσει την μεγαλύτερη ακεραιότητα και διαφάνεια στα θέματα των δημοσίων δαπανών. Θα διασφαλίσει ότι όλες οι πληροφορίες αναφορικά για τα ευρωπαϊκά ταμεία θα δημοσιοποιούνται κατά τέτοιο τρόπο ώστε να είναι εύκολα προσβάσιμες και αξιοποιήσιμες από τους πολίτες, όπως για παράδειγμα με την συμμόρφωση στις αρχές της ανοικτής πληροφόρησης. Οι κανόνες των δημοσίων διαγωνισμών της ΕΕ θα λαμβάνουν υπόψη τις αρχές των ανοικτών προσφορών και θα υπάρχουν αποτελεσματικές μέθοδοι για την αντιμετώπιση περιπτώσεων όπου υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων. Αυτό θα ισχύει στις δαπάνες της ΕΕ και των εθνικών οργάνων.

3. Η ΕΕ θα προωθήσει πρωτοβουλίες και τη νομοθεσία που θα παρέχει αποτελεσματική προστασία για την προστασία του πληροφοριοδότη στους δημόσιους, ιδιωτικούς και μη κερδοσκοπικούς τομείς».

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΔΕΣΜΕΥΣΗΣ

1. Οι ευρωπαϊκοί θεσμοί ως μοντέλα διαφάνειας, ευθύνης και ακεραιότητας

Τα κοινοβούλια αποτελούν τον ακρογωνιαίο λίθο της δημοκρατίας. Για να εξασφαλιστεί ότι ένα κοινοβούλιο λειτουργεί σωστά είναι απαραίτητο να αντιπροσωπεύει τα συμφέροντα των πολιτών και οι πολίτες να το εμπιστεύονται για αυτό το σκοπό. Παρ' όλα αυτά όπως έδειξε πρόσφατη έρευνα του Ευρωβαρόμετρου το 70% των πολιτών της ΕΕ πιστεύουν πως υπάρχει διαφθορά στους θεσμούς. Το 2011 το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε το δικό του Κώδικα Συμπεριφοράς καθορίζοντας το τι είναι νόμιμη και αποδεκτή συμπεριφορά από την πλευρά των ευρωβουλευτών. Ο Κώδικας Συμπεριφοράς απαγορεύει στους ευρωβουλευτές να ενεργούν ως λομππίστες και απαιτεί όπως αποκαλύψουν με λεπτομερή τρόπο τα οικονομικά τους συμφέροντα. Παρ' όλα αυτά εξακολουθούν να υπάρχουν αδυναμίες οι οποίες αποτελούν πρόκληση για την εμπιστοσύνη των ευρωπαίων πολιτών απέναντι στους ευρωβουλευτές.

Οι ευρωβουλευτές θα πρέπει να αγωνιστούν για την μέγιστη δυνατή κοινοβουλευτική ακεραιότητα και διαφάνεια, περιλαμβανόμενης και μίας «περιόδου αποχής», απαγόρευσης της δεύτερης απασχόλησης καθώς επίσης και αυστηρές κυρώσεις για παραβιάσεις του κώδικα. Επιπλέον οι ευρωβουλευτές θα πρέπει να δημοσιοποιούν «νομοθετικό αποτύπωμα» με το οποίο να αναφέρουν αναλυτικά όλα τα στοιχεία που έχουν προέλθει από τους έχοντες συμφέροντα σε σχέση με μία συγκεκριμένη νομοθεσία.

2. Προώθηση μεγαλύτερης ακεραιότητας και διαφάνειας στις δημόσιες δαπάνες

Οι δημόσιες δαπάνες από καιρό θεωρούνται ως η κυβερνητική δραστηριότητα που είναι περισσότερο επιρρεπής στην διαφθορά και την απάτη. Σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες η ψηλή διαφθορά συνδυάζεται με το αντίστοιχα μεγάλο ύψος αυτών των κεφαλαίων. Το 2008 η συνολική αξία των συμβολαίων για δημόσιες δαπάνες στην ΕΕ υπολογίστηκε στο 15% του ΑΕΠ της ΕΕ (€1.7 τρις) και οδήγησε σε μεγάλη διασπάθιση αλλά είχε και μεγάλη επίδραση στην εμπιστοσύνη των πολιτών στις κυβερνήσεις τους καθώς και στο ίδιο το δημοκρατικό σύστημα. Παρά το γεγονός ότι η νομοθεσία είναι σε όλες τις χώρες εναρμονισμένη με τις οδηγίες της ΕΕ απαιτείται να υπάρξει μεγαλύτερη διαφάνεια και πολύ πιο έντονος έλεγχος της διαδικασίας δημόσιων προσφορών.

Οι ευρωβουλευτές θα πρέπει να εργαστούν για μεγαλύτερη διαφάνεια και συμμετοχή στις δημόσιες προσφορές όπως αυτό καθορίζεται στις Αρχές των Ανοικτών Προσφορών τόσο στο εθνικό επίπεδο όσο και στο επίπεδο της ΕΕ. Αυτό περιλαμβάνει την εξαντλητική δημοσιοποίηση όλων στοιχείων μίας προσφοράς κατά τρόπο ποιοτικό και εύκολα προσβάσιμο. Η μετάβαση στην ηλεκτρονική μορφή των προσφορών θα πρέπει να υποστηριχθεί. Ειδική φροντίδα θα πρέπει να δοθεί στην διαφανή και αποτελεσματική χρήση των ευρωπαϊκών κονδυλίων. Σύμφωνα με την ειδή έρευνα του Ευρωβαρόμετρου για το ζήτημα της διαφθοράς 52% των ευρωπαίων πολιτών δεν πιστεύουν πως τα ευρωπαϊκά όργανα βοηθούν στην μείωση της διαφθοράς στην Ευρώπη. Οι ευρωβουλευτές θα πρέπει να αποτελέσουν οι ίδιοι παραδείγματα προς μίμηση και να απαιτήσουν όπως πληροφορίες για τα ευρωπαϊκά ταμεία δημοσιεύονται σύμφωνα με τα κριτήρια της Ανοικτής Πληροφόρησης όπως αυτά καθορίζονται για παράδειγμα στον Χάρτη ανοικτής Πληροφόρησης των G8.

3. Παροχή ισχυρής προστασίας στους πληροφοριοδότες

Ένα από τα μεγαλύτερα εμπόδια στην μάχη κατά της διαφθοράς, της απάτης και της κακοδιοίκησης είναι η εγγενής μυστική φύση αυτών των δραστηριοτήτων. Οι πληροφοριοδότες διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στην αποκάλυψη άγνωστων υποθέσεων διαφθοράς ή άλλων κακών πράξεων. Όμως με αυτή τους την ενέργεια αναλαμβάνουν ψηλό προσωπικό ρίσκο. Η νομοθεσία για τους πληροφοριοδότες στοχεύει στο να ενθαρρύνει την αποκάλυψη πληροφοριών δημόσιου συμφέροντος. Αυτό συνήθως σημαίνει παροχή προστασίας στους πληροφοριοδότες από αντίποινα ή/και ανταμοιβής για τις πράξεις τους.

Μόνο 4 κράτη μέλη της ΕΕ παρέχουν αποτελεσματική προστασίας στους πληροφοριοδότες. Αξιοποιώντας τα υφιστάμενα ψηφίσματα του ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (πχ εκείνο του Οκτωβρίου του 2013) η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να εξετάσει την περίπτωση να παρουσιάσει πρόταση νόμου η οποία να καθορίζει ένα συνολικό και αποτελεσματικό ευρωπαϊκό πρόγραμμα προστασίας των πληροφοριοδοτών στην ΕΕ βασισμένο σε καλές πρακτικές όπως αυτό αναπτύχθηκε από το Συμβούλιο της Ευρώπης τον ΟΟΣΑ και την Διεθνή Διαφάνεια.

Το πρόγραμμα αυτό και οι σχετικοί νόμοι της ΕΕ θα πρέπει να συνάδουν με τα άρθρα 11,30 και 41 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ

τα οποία αφορούν τα δικαιώματα του ατόμου για ελεύθερη έκφραση, προστασία από αδικαιολόγητη απόλυση, αποτελεσματικές αποζημιώσεις και δίκαιη δίκη. Θα πρέπει να εφαρμόζονται τόσο για εργοδοτούμενους στο δημόσιο όσο και τον ιδιωτικό τομέα όπως επίσης και να δημιουργούν ένα πλήρες και ασφαλές δίκτυο οδών διοχέτευσης καταγγελιών από πληροφοριοδότες (περιλαμβανομένων και των ανώνυμων). Όλοι οι ευρωπαϊκοί θεσμοί και όργανα θα πρέπει να διασφαλίσουν ισχυρούς μηχανισμούς προστασίας και υποστήριξης για το προσωπικό και τα μέλη τους σε αρμονία με τις νομικές τους υποχρεώσεις. Επί του παρόντος μόνο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διαθέτει σε λειτουργία κατάλληλους μηχανισμούς.